

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Плани практичних занять з курсу «Інвестиційний менеджмент».....	5
Задачі.....	23
Тести для самоперевірки.....	33
Тематика завдань для самостійної роботи студентів.....	38
Екзаменаційні питання.....	39

ВСТУП

Ефективна діяльність компаній та фірм у довгостроковій перспективі, забезпечення високих темпів їх розвитку та підвищення конкурентоспроможності в умовах перехідної економіки у значному ступені визначаються рівнем їх інвестиційної активності та діапазоном інвестиційної діяльності. Для здійснення такої діяльності фірмам потрібні фахівці, що володіють глибокими знаннями в галузі інвестиційного менеджменту. Комплекс питань, пов'язаних із здійсненням інвестиційної діяльності компанії (фірми), вимагає досить глибоких знань теорії та практики прийняття управлінських рішень в області розробки ефективних її напрямків, формування цілеспрямованого й збалансованого інвестиційного портфелю, всебічної експертизи окремих об'єктів передбачуваного інвестування. Саме ці знання майбутні фахівці з економіки та управління повинні отримати під час вивчення курсу «Інвестиційний менеджмент».

У цьому курсі розглядаються такі питання: економічна сутність та форми інвестицій, правове регулювання інвестиційної діяльності, формування інвестиційної стратегії компанії (фірми), обґрунтування та оцінка ефективності інвестиційних проектів, формування та оцінка інвестиційного портфелю компанії (фірми), оперативне управління інвестиційним портфелем та ін.

Курс побудовано на основі комплексного підходу до основного кола питань інвестиційного менеджменту компаній у сучасних економічних умовах. Формулюються поняття і принципи інвестиційного менеджменту, систематизовано розглядається його методичний інструментарій. Значна увага приділяється таким питанням, як методи оцінки та прогнозування інвестиційного ринку та окремих його сегментів, оцінка інвестиційної привабливості галузей та регіонів та методи оцінки ефективності інвестицій.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Семінарське заняття № 1

Тема: Поняття інвестицій та інвестиційного менеджменту.

Мета заняття: за підсумками семінарського заняття студенти повинні розуміти, що таке інвестиції, чим займаються інвестиційні менеджери, знати основні форми інвестицій, ознайомитись з правовим регулюванням інвестиційної діяльності в Україні, засвоїти теорію запозичених коштів та теорію міжчасового вибору, розуміти вплив мобільності капіталу, валютних курсів та відсоткових ставок на інвестиції.

Основні поняття: інвестиції, капітал, реальні та фінансові інвестиції, прямі та непрямі інвестиції, відсоткова ставка, інвестиційний попит та пропозиція, доходність інвестицій, номінальний та реальний валютні курси, арбітраж.

План.

1. Економічна сутність та форми інвестицій.
2. Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні.
3. Сутність, мета і завдання інвестиційного менеджменту.
4. Теорія запозичених коштів. Теорія міжчасового вибору.
5. Мобільність капіталу, валютні курси та відсоткові ставки у міжнародних взаємозв'язках.

Основні визначення:

Інвестиції – це вкладення капіталу у реальні та фінансові активи з метою подальшого його збільшення.

Капітал – засоби виробництва, що використовуються на протязі тривалого періоду.

Реальні інвестиції – витрати на створення нового або відтворення старого капіталу.

Фінансові інвестиції – вкладення коштів у різноманітні фінансові інструменти, серед яких значну долю займають вкладення коштів у цінні папери.

Прямі інвестиції – інвестиції, при яких вкладення капіталу в об'єкти інвестування здійснюється інвестором самостійно без допомоги фінансового посередника.

Непрямі інвестиції – здійснення процесу інвестування через фінансового посередника.

Відсоткова ставка – ставка, за якою в обумовлені строки виплачується сума відсотка; пропорція, в якій суб'єкт ринку буде обмінювати поточне споживання на майбутнє.

Інвестиційний попит – сумарний обсяг коштів, який готові позичати або залучати фірми або підприємства при різних рівнях відсоткової ставки.

Інвестиційна пропозиція – обсяг коштів, який готові надати інвестори (домашні господарства). при кожному рівні відсоткової ставки.

Доходність інвестицій – розмір прибутку на вкладений капітал, що виражається у вигляді відсотку від інвестиційних витрат.

Арбітраж – операція одночасного продажу та купівлі аналогічних фінансових інструментів з метою одержання безризикового доходу.

Теми рефератів:

1. Основні форми державного регулювання інвестиційної діяльності.
2. Основні функції інвестиційного менеджменту.
3. Суперечності розвитку інвестиційного ринку в Україні.

Література:

1. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент: для компаний и фирм. - М.: Лондон, К.: 1995. - 448 с.
2. Жданов В.П. Инвестиционный механизм регионального развития. – Калининград: БИЭФ, 2000. – 375 с.
3. Мертенс А.В. Инвестиции. – К.: Киев. Инвестиц. агенство, 1997.
4. Пересада А. А. Інвестиційний процес в Україні. - К.: 1998 р. – 226 с.
5. Пересада А. А. Основы инвестиционной деятельности. К.: 1996. – 248с.
6. Управление инвестициями.// Пособие для предпринимателя: ред. А.Д. Шеремет. – М.: Инфра-М, 1997.
7. Управление инвестициями: В 2 т. – М.: Высш. шк., 1998.
8. Управление проектами // Под ред. Шапиро. – М.: 1998.
9. Ушакова Н.Н., Унковская Т.Е., Гуляева Н.Н., Гринюк Н.А. Инвестирование, финансирование, кредитование: стратегия и тактика предприятия. – К.: КГТЕУ, 1997.
10. Холт Р., Барнес С. Планирование инвестиций: Пер. с англ. – М.: «Дело» ЛТД, 1994.
11. Шарп Ф., Александер Г., Бейли Д. Инвестиции: Пр. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1997.

Семінарське заняття № 2

Тема: Оцінка вартості грошей у часі.

Мета заняття: студенти повинні засвоїти концепцію оцінки вартості грошей у часі, методи нарощування та дисконтування вартості за простими та складними відсотками, знати методику обчислення множників нарощування та дисконтування вартості за простими й складними відсотками, вміти розраховувати ці величини та будувати графіки нарощування і дисконтування

суми грошових коштів за простими й складними відсотками, а також знати поняття ануїтету та методи його розрахунку.

Основні поняття: майбутня та теперішня вартість грошей, нарощування та дисконтування вартості грошей, простий та складний відсоток, ануїтет.

План.

1. Поняття майбутньої та теперішньої вартості грошей.
2. Процеси нарощування та дисконтування за простими відсотками.
3. Процеси нарощування та дисконтування за складними відсотками.
4. Поняття ануїтету та методи його розрахунку.

Основні визначення:

Майбутня вартість грошей – сума інвестованих у теперішній час коштів, в яку вони перетворюються через певний період часу за певною ставкою відсотку.

Теперішня вартість грошей – сума майбутніх грошових надходжень, приведених за певною ставкою відсотку (так званою „дисконтною ставкою”) до теперішнього періоду.

Процес нарощування вартості грошей – поетапне збільшення суми внеску шляхом приєднання до початкового його розміру суми відсотка (відсоткових платежів).

Процес дисконтування вартості грошей – операція, протилежна нарощуванню при обумовленому кінцевому розмірі грошових коштів.

Простий відсоток – сума, що нараховується на початкову (теперішню) вартість внеску в кінці одного періоду платежу, обумовленого умовами інвестування коштів (місяць, квартал і т. ін.).

Складний відсоток – сума доходу, яка утворюється в результаті інвестування за умови того, що сума нарахованого простого відсотка не виплачується після кожного періоду, а приєднується до суми основного внеску і в наступному платіжному періоді сама приносить доход.

Ануїтет – вид грошових потоків, який здійснюється послідовно через рівні проміжки часу та у рівних розмірах.

Теми рефератів:

1. Аналіз динаміки інвестицій в Україні за останні роки у розрізі регіонів та галузей.
2. Аналіз внутрішніх інвестицій в Україні.
3. Аналіз іноземних інвестицій в Україні.

Література:

1. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент: для компаний и фирм. - М.: Лондон, К.: 1995. - 448 с.

2. Мертенс А.В. Инвестиции. – К.: Киев. Инвестиц. агенство, 1997.
3. Перар Ж. Управление международными денежными потоками: Пер. с фр. – М.: Финансы и статистика, 1998.
4. Пересада А. А. Инвестиційний процес в Україні. - К.: 1998 р. – 226 с.
5. Пурлик В.М. Рынок инвестиционных товаров и логистика. – М.: Междунар. ун-т бизнеса и управления, 1997.
6. Розенберг Дж. Инвестиции: терминологический словарь: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1997.
7. Руководство по кредитному менеджменту: Пер. с англ. // Под ред. Б. Эдвардса. – М.: ИНФРА-М, 1996.
8. Сергеев И.В., Веретенникова И.И. Организация и финансирование инвестиций. – М.: Финансы и статистика, 2000.
9. Скотт М. Факторы стоимости: Руководство для менеджеров по выявлению рычагов по созданию стоимости: Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2000.
10. Уотшем Т., Паррамоу К. Количественные методы в финансах: Пер. с англ. – М.: Финансы: ЮНИТИ, 1999.
11. Ушакова Н.Н., Унковская Т.Е., Гуляева Н.Н., Гринюк Н.А. Инвестирование, финансирование, кредитование: стратегия и тактика предприятия. – К.: КГТЕУ, 1997.
12. Черкасов В.Е. Международные инвестиции. – М.: Дело, 1999.
13. Холт Р., Барнес С. Планирование инвестиций: Пер. с англ. – М.: «Дело» ЛТД, 1994.
14. Шарп Ф., Александер Г., Бейли Д. Инвестиции: Пр. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1997.

Семінарське заняття № 3

Тема: Фінансові ринки та інструменти.

Мета заняття: засвоєння студентами основних видів цінних паперів, основних видів фінансових посередників та їх функцій, ознайомлення студентів з поняттям та структурою фінансового ринку, а також з державним регулюванням ринку цінних паперів.

Основні поняття: цінні папери, соло-вексель, тратта-вексель, купонні, дисконтні та конвертовані облігації, форвардні та ф'ючерсні контракти, опціон, варрант, фінансові посередники, фінансовий ринок.

План.

1. Види цінних паперів і інвестиційна діяльність.
2. Види фінансових посередників та їх функції.
3. Фінансові ринки та державне регулювання ринку цінних паперів.
4. Структура фінансового ринку.

Основні визначення:

Цінні папери – документи, що засвідчують з дотриманням встановленої форми та обов'язкових реквізитів майнові права, здійснення або передача яких можливі тільки за умови їх пред'явлення.

Соло-вексель – безумовне грошове зобов'язання векселедавця сплатити після настання строку певну суму грошових коштів власнику векселя (векселеотримувачу).

Тратта-вексель – вказівка векселедавця платнику щодо сплати визначеної суми грошей третій особі.

Купонні облигації – облигації, відсоток за якими сплачується у вигляді фіксованих купонів з визначеними умовами емісії та періодичністю.

Дисконтні облигації – зобов'язання емітента виплатити лише основну суму боргу (номінальну вартість облигації), а відсоток приймає форму дисконту до номінальної вартості при первинному розміщенні.

Конвертовані облигації – облигації, що забезпечують право їх власнику на отримання акцій фірми.

Форвардний контракт – угода про купівлю-продаж базового активу по завчасно обумовленій ціні з постачанням та розрахунками у визначений контракт майбутній період часу.

Ф'ючерсний контракт - угода про купівлю-продаж базового активу по завчасно обумовленій ціні з постачанням та розрахунками у визначений контракт майбутній період часу, торгівля якими ведеться на біржах і гарантом виконання угоди є клірингова палата.

Опціон – контракт, укладений між двома сторонами, одна з яких виписує та продає опціон, а друга купує його і отримує тим самим право на протязі обумовленого строку виконати контракт, відмовитись від виконання контракту або продати контракт іншій особі до закінчення строку його дії.

Варрант – опціонний контракт на придбання акцій корпорації, продавцем якого є сама корпорація-емітент акцій.

Фінансові посередники – інвестиційно-кредитні інститути, які акумулюють кошти індивідуальних інвесторів і використовують їх для інвестування чи кредитування.

Фінансовий ринок – механізм торгівлі фінансовими активами, обов'язковими атрибутами якого є чіткі правила торгівлі, наявність професіоналів на ринку, розвинута інфраструктура, що забезпечує мінімальні витрати та максимальну надійність угод.

Теми рефератів:

1. Класифікація цінних паперів згідно із законодавством України.
2. Методи державного регулювання інвестиційної діяльності та важелі державного впливу на інвестиційне середовище.
3. Суперечності розвитку фондового ринку України.

Література:

1. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент: для компаний и фирм. - М.: Лондон, К.: 1995. - 448 с.
2. Килячков А.А., Чалдаева Л.А. Рынок ценных бумаг и биржевое дело. – М.: Юрист, 2000.
3. Кинг А. Тотальное управление деньгами: Пер. с англ. – М.: СПб.: Полигон, 1999.
4. Ковалев В.В. Управление финансами. – М.: ФБК-ПРЕСС, 1998.
5. Колб Р. Финансовые деривативы: Пер. с англ. – М.: ФИЛИНЪ, 1997.
6. Колтынюк Б.А. Ценные бумаги: Учебник. – СПб.: Изд-во В.А. Михайлова, 2000.
7. Колтынюк Б.А. Рынок ценных бумаг: Учебник. – СПб.: Изд-во В.А. Михайлова, 2000.
8. Крутик А.Б., Никольская Е.Г. Инвестиции и экономический рост предпринимательства. – СПб.: Лань, 2000. – 544 с.
9. Мертенс А.В. Инвестиции. – К.: Киев. Инвестиц. агенство, 1997.
10. Пересада А. А. Інвестиційний процес в Україні. - К.: 1998 р. – 226 с.
11. Тунин Г.А. Основной капитал инвестиционная политика: Учеб. пособие для вузов. – М.: ПРИОР, 2000. – 64 с.
12. Фабоцци Ф. Управление инвестициями / Пер. с англ. - М.: ИНФРА-М, 2000. – XXVIII. – 932 с.
13. Федоренко В.Г., Гойко А.Ф. Инвестознавство: Підручник / За наук. ред. В.Г. Федоренка. – К.: МАУП, 2000. – 408 с.
14. Шарп Ф., Александер Г., Бейли Д. Инвестиции: Учебник / Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1997.

Семінарське заняття № 4

Тема: Методичний інструментарій інвестиційного менеджменту.

Мета заняття: за підсумками семінарського заняття студенти повинні засвоїти методики оцінки інвестиційних ризиків, ліквідності інвестицій та інфляції, вміти розраховувати ці показники та розуміти їх вплив на доходність інвестицій.

Основні поняття: інвестиційний ризик, систематичний (ринковий) та несистематичний (специфічний) ризики, абсолютний та відносний розміри фінансових втрат, ліквідність інвестицій, інфляція, номінальна та реальна суми грошових коштів.

План.

1. Оцінка інвестиційних ризиків.
2. Методи оцінки ліквідності інвестицій.
3. Оцінка інфляції.

Основні визначення:

Інвестиційний ризик – ймовірність виникнення не передбачуваних фінансових втрат у ситуації невизначеності умов інвестиційної діяльності.

Систематичний (ринковий) ризик – ризик, що визначається зміною стадій економічного циклу розвитку країни, кон'юнктурними циклами розвитку інвестиційного ринку, змінами податкового законодавства в сфері інвестування та іншими аналогічними факторами, на які інвестор при виборі об'єктів інвестування вплинути не може.

Несистематичний (специфічний) ризик – ризик, притаманний конкретному об'єкту інвестування або діяльності конкретного інвестора та пов'язаний з некваліфікованим керівництвом компанією (фірмою) - об'єктом інвестування, посиленням конкуренції в окремому сегменті інвестиційного ринку, нераціональною структурою інвестиційних коштів та іншими аналогічними факторами, негативні наслідки яких можна попередити за рахунок ефективного управління інвестиційним процесом.

Абсолютний розмір фінансових втрат – сума збитку (втрат), заподіяного інвестору (або потенційно можливого) у зв'язку з настанням несприятливих обставин, характерних для даного ризику.

Відносний розмір фінансових втрат – відношення суми збитку (втрат) до обраного базового показника (наприклад, до суми очікуваного доходу від інвестицій, до суми інвестиційного капіталу і т. ін.).

Ліквідність інвестицій – потенційна спроможність інвестицій у короткий час і без значних фінансових втрат трансформуватись у грошові кошти.

Інфляція – процес, що на протязі часу обезцінює вартість грошових коштів та спричиняє відповідне зниження купівельної спроможності грошей.

Номінальна сума грошових коштів – оцінка її величини без врахування зміни купівельної спроможності грошей.

Реальна сума грошових коштів - оцінка її величини із врахуванням зміни купівельної спроможності грошей у зв'язку з процесом інфляції.

Теми рефератів:

1. Основні види інвестиційних ризиків, методи їх розрахунку та форми страхування.
2. Основні фактори, що спричиняють ризик інвестування в економіку України.
3. Основні методи на напрямки активізації внутрішнього інвестиційного ринку України.

Література:

1. Балабанов И.Т. Риск-менеджмент. – М.: Финансы и статистика, 1996.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: ИТЕМ: Юнайтед Лондон Трейд Лимитед, 1995.

3. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента: В 2 т. – К.: Ника-Центр: Эльга, 2001.
4. Блех Ю., Гетце У. Инвестиционные расчеты: Модели и методы оценки инвестиционных проектов: Пер. с нем. – Калининград: Янтарный сказ, 1997.
5. Венчурное финансирование: теория и практика // Под ред. Н.М. Фонштейна, А.М. Балабана. – М.: АНХ: Центр коммерциализации технологий, 1998.
6. Грабовый П.Г. и др. Риски в современном бизнесе. – М.: Аланс, 1994.
7. Грачева М.В. Анализ проектных рисков. – М.: ЗАО «Финстатинформ», 1999.
8. Жданов В.П. Организация и финансирование инвестиций. – Калининград: Янтарный сказ, 2000. – 186 с.
9. Кныш М.И., Перекатов Б.А., Тютиков Ю.П. Стратегическое планирование инвестиционной деятельности: Учеб. пособие. – СПб.: Изд. дом «Бизнес-Пресса», 1998. – 315 с.
10. Лапуста М.Г., Шаршукова Л.Г. Риски в предпринимательской деятельности. – М.: ИНФРА-М, 1998.
11. Рэдхэд К., Хьюз С. Управление финансовыми рисками: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1996.
12. Ушакова Н.Н., Унковская Т.Е., Гуляева Н.Н., Гринюк Н.А. Инвестирование, финансирование, кредитование: стратегия и тактика предприятия. – К.: КГТЕУ, 1997.
13. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: Навч. посібник. – К.: МАУП, 1999.
14. Човутян Е.О., Сидоров М.А. Управление риском и устойчивое развитие. – М.: Изд-во РЭА им. Г.В. Плеханова, 1999.

Семінарське заняття № 5

Тема: Інвестиційний ринок: його оцінка та прогнозування.

Мета заняття: студенти повинні мати уявлення про те, як здійснюється характеристика інвестиційного ринку, знати принципи його вивчення, методики оцінки та прогнозування макроекономічних показників розвитку інвестиційного ринку, оцінки та прогнозування інвестиційної привабливості галузей економіки, оцінки та прогнозування інвестиційної привабливості регіонів, а також оцінки та прогнозування інвестиційної привабливості окремих компаній і фірм.

Основні поняття: ринкова кон'юнктура, факторний та трендовий методи прогнозування, інвестиційна привабливість галузей, інвестиційна привабливість регіонів, інвестиційна привабливість компаній (фірм).

План.

1. Характеристика інвестиційного ринку та принципи його вивчення.
2. Оцінка та прогнозування макроекономічних показників розвитку інвестиційного ринку.
3. Оцінка та прогнозування інвестиційної привабливості галузей економіки.
4. Оцінка та прогнозування інвестиційної привабливості регіонів.
5. Оцінка та прогнозування інвестиційної привабливості окремих компаній і фірм.

Основні визначення:

Ринкова кон'юнктура – форма виявлення на інвестиційному ринку в цілому або окремих його сегментів системи факторів (умов), визначаючих співвідношення попиту, пропозиції, цін та рівня конкуренції.

Факторний метод прогнозування – метод, заснований на вивченні окремих факторів, що впливають на попит, пропозицію, ціни та рівень конкуренції.

Трендовий метод прогнозування – метод, заснований на поширенні тенденцій на майбутній період.

Інвестиційна привабливість галузей – інтегральна характеристика окремих галузей економіки з позиції перспективності розвитку. Доходності інвестицій та рівня інвестиційних ризиків. Інвестиційна привабливість окремих галузей оцінюється під час розробки інвестиційної стратегії компанії (фірми) та галузевої диверсифікації її інвестиційного портфеля.

Інвестиційна привабливість регіонів - інтегральна характеристика окремих регіонів країни з позиції інвестиційного клімату, рівня розвитку інвестиційної інфраструктури, можливостей залучення інвестиційних ресурсів та інших факторів, які істотно впливають на формування доходності інвестицій та інвестиційних ризиків. Інвестиційна привабливість окремих регіонів оцінюється під час розробки інвестиційної стратегії компанії (фірми) і регіональної диверсифікації її інвестиційного портфеля.

Інвестиційна привабливість компаній (фірм) - інтегральна характеристика окремих показників фінансового аналізу діяльності компанії (фірми) з позицій оборотності активів, прибутковості капіталу компанії, фінансової стійкості та ліквідності активів, що дозволяє оцінити можливу доходність та строки повернення інвестиційних коштів, а також виявити інвестиційні ризики.

Теми рефератів:

1. Інвестиційна привабливість України та фактори, що впливають на неї.
2. Інвестиційна привабливість галузей економіки України. Структура та обсяги інвестицій за галузями.
3. Інвестиційна привабливість регіонів України.
4. Характеристика інвестиційної привабливості Запорізького регіону.

Література:

1. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: ИТЕМ: Юнайтед Лондон Трейд Лимитед, 1995.
2. Вяткин В., Хэмптон Дж., Казак А. Принятие финансовых решений в управлении бизнесом: - М.: Екатеринбург: Изд. дом «ЯВА», 1998.
3. Гитман Л., Джонк М. Основы инвестирования: Пер. с англ. – М.: Дело, 1997.
4. Колас Б. Управление финансовой деятельностью предприятия: Пер. с фр. – М.: Финансы: ЮНИТИ, 1997.
5. Контроллинг как инструмент управления предприятием // Под ред. Н.Г. Данилочкиной. – М.: Аудит: ЮНИТИ, 1998.
6. Коупленд Т., Колер Т., Мурин Дж. Стоимость компаний: оценка и управление: Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-бизнес», 1999.
7. Крушвиц Л. Финансирование и инвестиции. Неклассические основы теории финансов: Пер. с нем. – СПб.: Питер, 2000.
8. Ли Ч., Финнерти Д. Финансы корпораций: теория, методы и практика: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2000.
9. Маршалл Д., Бансал В. Финансовая инженерия: полное руководство по финансовым нововведениям: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1998.
10. Норкот Д. Принятие инвестиционных решений: Пер. с англ. – М.: Банки и биржи: ЮНИТИ, 1997.
11. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: Навч. посібник. – К.: МАУП, 1999.
12. Ходов Л.Г. Основы государственной экономической политики. – М.: БЕК, 1997.
13. Холт Р., Барнес С. Планирование инвестиций: Пер. с англ. – М.: «Дело» ЛТД, 1994.

Семінарське заняття № 6

Тема: Формування інвестиційної стратегії компанії (фірми).

Мета заняття: студенти повинні засвоїти поняття інвестиційної стратегії та її роль в ефективному управлінні інвестиційною діяльністю компанії (фірми), розуміти взаємозв'язок стратегічного, тактичного та оперативного управління інвестиційною діяльністю, знати основні принципи розробки інвестиційної стратегії, стратегічних напрямків інвестиційної діяльності та стратегії формування інвестиційних ресурсів; знати основні етапи процесу формування інвестиційної стратегії компанії (фірми) та основні критерії оцінки розробленої інвестиційної стратегії.

Основні поняття: інвестиційна стратегія, стратегічна зона господарювання, стратегічний господарчий центр, інвестиційні ресурси, фінансовий леверідж.

План.

1. Принципи розробки інвестиційної стратегії.
2. Розробка стратегічних напрямків інвестиційної діяльності.
3. Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів.

Основні визначення:

Інвестиційна стратегія – формування системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності та вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення.

Стратегічна зона господарювання – самостійний господарчий сегмент в рамках компанії, що здійснює свою діяльність у кількох суміжних галузях, об'єднаних спільністю споживчого попиту, використовуваної сировини або технології.

Стратегічний господарчий центр – самостійна структурна одиниця компанії, що включає декілька стратегічних зон господарювання.

Інвестиційні ресурси – всі види грошових та інших активів, що залучаються для здійснення вкладень в об'єкти інвестування.

Фінансовий леверідж – показник, що характеризує співвідношення власних та запозичених коштів у використовуваних інвестиційних ресурсах.

Теми рефератів:

1. Процес формування інвестиційної стратегії.
2. Характеристика основних джерел формування інвестиційних ресурсів компанії (фірми).
3. Характеристика основних методів фінансування інвестиційних програм та проектів.
4. Перспективні тенденції інвестиційної стратегії в Україні.
5. Інвестиційна стратегія розвитку бізнесу в Україні.

Література:

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия: Пер. с англ. – СПб.: Питер Ком, 1999.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: ИТЕМ: Юнайтед Лондон Трейд Лимитед, 1995.
3. Бланк И.А. Управление прибылью. – К.: Ника-Центр: Эльга, 1998.
4. Бланк И.А. Управление формированием капитала. – К.: Ника-Центр: Эльга, 2000.
5. Бланк И.А. Управление использованием капитала. – К.: Ника-Центр: Эльга, 2000.
6. Бланк И.А. Управление активами. – К.: Ника-Центр: Эльга, 2000.
7. Воронцовский А.В. Инвестиции и финансирование: Методы оценки и обоснования. – СПб.: Изд-во С.-Питерб. Ун-та, 1998.

8. Вяткин В., Хэмптон Дж., Казак А. Принятие финансовых решений в управлении бизнесом: - М.: Екатеринбург: Изд. дом «ЯВА», 1998.
9. Теплова Т.В. Финансовые решения: стратегия и тактика. – М.: Магистр, 1998.
10. Управление проектами // Под ред. Шапиро. – М.: 1998.
11. Ушакова Н.Н., Унковская Т.Е., Гуляева Н.Н., Гринюк Н.А. Инвестирование, финансирование, кредитование: стратегия и тактика предприятия. – К.: КГТЕУ, 1997.
12. Чесноков А.С. Инвестиционная стратегия и финансовые игры. – М.: ПАИМС, 1994.
13. Хоминич Н.П. Финансовая стратегия компании. – М.: Рос. экон. акад., 1998.

Семінарське заняття № 7

Тема: Обґрунтування та оцінка ефективності реальних інвестиційних проектів.

Мета заняття: студенти повинні знати структуру та зміст бізнес-планів інвестиційних проектів, методи оцінки ефективності реальних інвестицій, вміти їх розраховувати та обґрунтовувати доцільність вкладень у той чи інший інвестиційний проект.

Основні поняття: бізнес-план, грошовий потік, чистий приведений дохід, індекс доходності, період окупності, внутрішня норма рентабельності, метод капіталізації доходу, гіпотеза інформаційної ефективності фінансового ринку, строга форма ефективності фінансового ринку, слабка форма ефективності фінансового ринку.

План.

1. Розробка бізнес-планів інвестиційних проектів.
2. Методи оцінки ефективності реальних інвестицій.
3. Інформаційна ефективність фінансового ринку.

Основні визначення:

Бізнес-план – стандартний для більшості країн з розвинутою ринковою економікою документ, у якому детально обґрунтовується концепція призначеного для реалізації реального інвестиційного проекту та наводяться основні його характеристики.

Грошовий потік – основний показник, що характеризує ефективність інвестицій у вигляді повернених інвестору коштів. Основою грошового потоку за інвестиціями є чистий прибуток і сума амортизації матеріальних і нематеріальних активів або дисконтний множник за певною ставкою відсотку.

Чистий приведений дохід – різниця між приведеними до теперішньої вартості (шляхом дисконтування) сумою грошового потоку за період експлуатації інвестиційного проекту та сумою інвестованих у його реалізацію коштів.

Індекс доходності – відношення грошового потоку, приведенного до теперішньої вартості (шляхом дисконтування) до суми інвестованих у його реалізацію коштів.

Період окупності – показник ефективності інвестицій, який характеризує термін, протягом якого вони повертаються повністю. Цей показник розраховується шляхом ділення загальної суми інвестицій на середньорічний грошовий потік, приведений до теперішньої вартості (шляхом дисконтування).

Внутрішня норма рентабельності характеризує рівень доходності конкретного інвестиційного проекту, що виражається дисконтною ставкою, за якою майбутня вартість грошового потоку приводиться до теперішньої вартості інвестиційних коштів.

Метод капіталізації доходу полягає у тому, що істинна вартість активу вважається рівною теперішній вартості грошових потоків, генерованих даним активом.

Гіпотеза інформаційної ефективності фінансового ринку – концепція, за якою ринок оцінює істинну вартість фінансових активів, в наслідок чого ринкова ціна активу відповідає його істинній вартості.

Строга форма ефективності фінансового ринку – припущення, за яким ринкова ціна точно відповідає істинній вартості активу.

Слабка форма ефективності фінансового ринку – оцінка істинної вартості фінансових активів, що формується під впливом минулої (історичної) інформації.

Теми рефератів:

1. Джерела вихідної інформації для складання бізнес-плану.
2. Структура та зміст бізнес-плану інвестиційного проекту.
3. Приклад складання бізнес-плану інвестиційного проекту.

Література:

1. Беренс В., Хавранек П. Руководство по оценке эффективности инвестиций: Пер. с англ. – М.: АОЗТ «Интерэксперт»: ИНФРА-М, 1995.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: ИТЕМ: Юнайтед Лондон Трейд Лимитед, 1995.
3. Блех Ю., Гетце У. Инвестиционные расчеты: Модели и методы оценки инвестиционных проектов: Пер. с нем. – Калининград: Янтарный сказ, 1997.
4. Бромович М. Анализ экономической эффективности капиталовложений: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1996.

5. Воронцовский А.В. Инвестиции и финансирование: Методы оценки и обоснования. – СПб.: Изд-во С.-Петербург. Ун-та, 1998.
6. Колтынюк Б.А. Инвестиционные проекты: конспект лекций. – СПб.: Изд-во В.А. Михайлова, 1999.
7. Мертенс А.В. Инвестиции. – К.: Киев. инвестиц. агенство, 1997.
8. Методические рекомендации по оценке эффективности инвестиционных проектов // Рук. авт. кол. В.В. Косов, В.Н. Лившиц, А.Г. Шахназаров – М.: Экономика, 2000.
9. Управление проектами // Под ред. Шапиро. – М.: 1998.
10. Холт Р., Барнес С. Планирование инвестиций: Пер. с англ. – М.: «Дело» ЛТД, 1994.
11. Шарп Ф., Александер Г., Бейли Д. Инвестиции: Пр. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1997.
12. Шим Д., Сигел Д. Методы управления стоимостью и анализа затрат: Пер. с англ. – М.: ФИЛИНЪ, 1996.

Семінарське заняття № 8

Тема: **Формування та оцінка інвестиційного портфелю компанії (фірми).**

Мета заняття: засвоєння студентами основних принципів та послідовності формування інвестиційного портфелю, особливостей формування та оцінки портфелю реальних інвестиційних проектів та портфелю цінних паперів, а також факторів, що враховуються при формуванні інвестиційного портфелю.

Основні поняття: інвестиційний портфель, портфель реальних інвестиційних проектів, портфель цінних паперів, портфель росту, портфель доходу, консервативний портфель, збалансований портфель, незбалансований портфель.

План.

1. Принципи та послідовність формування інвестиційного портфелю.
2. Особливості формування та оцінки портфелю реальних інвестиційних проектів.
3. Особливості формування та оцінки портфелю цінних паперів.

Основні визначення:

Інвестиційний портфель являє собою цілеспрямовано сформовану сукупність об'єктів реального та фінансового інвестування, призначених для здійснення інвестиційної діяльності у середньостроковому періоді у відповідності з розробленою інвестиційною стратегією компанії (фірми).

Портфель реальних інвестиційних проектів – портфель. Що формується, як правило. Компаніями або фірмами, що здійснюють виробничу діяльність, для забезпечення свого розвитку.

Портфель цінних паперів – портфель, що формується, як правило, інституційними інвесторами – інвестиційними фондами і інвестиційними компаніями, трастовими фірмами тощо.

Портфель росту – портфель, який формується в основному за рахунок об'єктів інвестування, що забезпечують досягнення високих темпів росту капіталу при високих рівнях ризику.

Портфель доходу – портфель, який формується в основному за рахунок об'єктів інвестування, що забезпечують досягнення високих темпів росту доходу при достатньо високому рівні ризику.

Консервативний портфель - портфель, який формується в основному за рахунок об'єктів інвестування з середніми (а інколи і мінімальними) значеннями рівня ризику (відповідно темпи росту доходу та капіталу за такими об'єктами інвестування значно нижчі).

Збалансований портфель характеризується повною реалізацією цілей його формування шляхом відбору інвестиційних проектів або фінансових інструментів інвестування, що найбільш повно відповідають цим цілям.

Незбалансований портфель характеризується невідповідністю складу його інвестиційних проектів або фінансових інструментів інвестування поставленим цілям його формування.

Теми рефератів:

1. Ціль та завдання формування інвестиційного портфелю компанії (фірми).
2. Методи оцінки, ранжування та відбору окремих інвестиційних проектів.
3. Основні фактори, що враховуються при формуванні портфелю акцій, інвестиційних сертифікатів, облігацій та ощадних сертифікатів.

Література:

1. Беренс В., Хавранек П. Руководство по оценке эффективности инвестиций: Пер. с англ. – М.: АОЗТ «Интерэксперт»: ИНФРА-М, 1995.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: ИТЕМ: Юнайтед Лондон Трейд Лимитед, 1995.
3. Блех Ю., Гетце У. Инвестиционные расчеты: Модели и методы оценки инвестиционных проектов: Пер. с нем. – Калининград: Янтарный сказ, 1997.
4. Бромович М. Анализ экономической эффективности капиталовложений: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1996.
5. Воронцовский А.В. Инвестиции и финансирование: Методы оценки и обоснования. – СПб.: Изд-во С.-Питерб. Ун-та, 1998.
6. Колтынюк Б.А. Инвестиционные проекты: конспект лекций. – СПб.: Изд-во В.А. Михайлова, 1999.
7. Мертенс А.В. Инвестиции. – К.: Киев. инвестиц. агенство, 1997.

8. Методические рекомендации по оценке эффективности инвестиционных проектов // Рук. авт. кол. В.В. Косов, В.Н. Лившиц, А.Г. Шахназаров – М.: Экономика, 2000.
9. Управление проектами // Под ред. Шапиро. – М.: 1998.
10. Шарп Ф., Александер Г., Бейли Д. Инвестиции: Пр. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1997.

Семінарське заняття № 9

Тема: **Оперативне управління інвестиційним портфелем.**

Мета заняття: студенти повинні засвоїти принципи розробки календарного плану реалізації інвестиційного проекту, види бюджету інвестиційного проекту, побудову системи моніторингу реалізації інвестиційних програм та моделі прийняття управлінських рішень щодо „виходу” з неефективних інвестиційних проектів та продажу фондових інструментів інвестиційного портфелю.

Основні поняття: бюджет реалізації інвестиційного проекту, капітальний бюджет, поточний бюджет, капітальні витрати, надходження коштів до капітального бюджету, поточні витрати, поточні доходи, система моніторингу реалізації інвестиційних програм.

План.

1. Розробка календарного плану реалізації інвестиційного проекту.
2. Розробка бюджету реалізації інвестиційного проекту.
3. Побудування системи моніторингу реалізації інвестиційних програм.
4. Критерії „виходу” з інвестиційних проектів та продажу фондових інструментів інвестиційного портфелю.

Основні визначення:

Бюджет реалізації інвестиційного проекту являє собою оперативний фінансовий план короткострокового періоду (до 1 року), що відображає витрати та надходження коштів, пов'язаних з реалізацією інвестиційного проекту.

Капітальний бюджет розробляється на етапі здійснення будівельно-монтажних робіт, пов'язаних з новим будівництвом, розширенням, реконструкцією та технічним переозброєнням об'єкту.

Поточний бюджет (фінансовий план грошових доходів та витрат) розробляється на етапі експлуатації об'єкту інвестування (або після вводу його в експлуатацію).

Капітальні витрати являють собою витрати на придбання довгострокових активів, функціонуючих на протязі довгострокового періоду з поступовою амортизацією вартості.

Надходження коштів при розробці капітального бюджету включає запланований потік інвестиційних ресурсів у розрізі окремих джерел: власних коштів інвестора (прибутку, амортизаційних відрахувань, доходу від реалізації майна, що вибуває тощо), залученого пайового або акціонерного капіталу, кредитів банку, лізингу, селенгу і т. ін.

Поточні витрати експлуатаційного об'єкту являють собою його витрати виробництва або обігу.

Поточні доходи експлуатаційного об'єкту формуються в основному за рахунок реалізації продукції (робіт, послуг).

Система моніторингу реалізації інвестиційних програм являє собою розроблений в компанії (фірмі) механізм здійснення постійного спостереження за найважливішими поточними результатами реалізації всіх інвестиційних проектів в умовах постійної зміни кон'юнктури інвестиційного ринку.

Теми рефератів:

1. Зміст та порядок розробки бюджету грошових витрат та доходів експлуатаційного об'єкту.
2. Аналіз резервів та можливостей нормалізації процесу виконання інвестиційних проектів.
3. Підготовка управлінських рішень щодо реінвестування капіталу.

Література:

1. Беренс В., Хавранек П. Руководство по оценке эффективности инвестиций: Пер. с англ. – М.: АОЗТ «Интерэксперт»: ИНФРА-М, 1995.
2. Бирман Г., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проектов: Пер. с англ. – М.: Банки и биржи: ЮНИТИ, 1997.
3. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: ИТЕМ: Юнайтед Лондон Трейд Лимитед, 1995.
4. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента: В 2 т. – К.: Ника-Центр: Эльга, 2001.
5. Блех Ю., Гетце У. Инвестиционные расчеты: Модели и методы оценки инвестиционных проектов: Пер. с нем. – Калининград: Янтарный сказ, 1997.
6. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов: Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олим-Бизнес», 1997.
7. Брігхем Є. Основи фінансового менеджменту: Пер. з англ. – К.: ВАЗАКО: Молодь, 1997.
8. Контроллинг как инструмент управления предприятием // Под ред. Н.Г. Данилочкиной. – М.: Аудит: ЮНИТИ, 1998.
9. Коупленд Т., Колер Т., Мури́н Дж. Стоимость компаний: оценка и управление: Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-бизнес», 1999.

10. Ли Ч., Финнерти Д. Финансы корпораций: теория, методы и практика: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2000.
11. Мертенс А.В. Инвестиции. – К.: Киев. инвестиц. агенство, 1997.
12. Методические рекомендации по оценке эффективности инвестиционных проектов // Рук. авт. кол. В.В. Косов, В.Н. Лившиц, А.Г. Шахназаров – М.: Экономика, 2000.
13. Ушакова Н.Н., Унковская Т.Е., Гуляева Н.Н., Гринюк Н.А. Инвестирование, финансирование, кредитование: стратегия и тактика предприятия. – К.: КГТЕУ, 1997.
14. Шим Д., Сигел Д. Основы коммерческого бюджетирования: Пер. с англ. – СПб.: Пергамент, 1998.

ЗАДАЧІ

Задача № 1.

Визначте рівень інвестиційного ризику методом розрахунку середньоквадратичного відхилення за двома інвестиційними проектами. Дані для розрахунків наведені у таблиці.

№ п/п	Показники	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Проект "А"	1.Розрахунковий прибуток (тис. грн.) при різних значеннях кон'юнктури інвестиційного ринку:										
	- висока	600	500	700	600	400	800	800	700	900	300
	- середня	500	400	600	500	300	600	700	600	700	200
	- низька	300	200	400	200	100	300	500	500	600	100
	2.Показники ймовірності при різних значеннях кон'юнктури інвестиційного ринку:										
	- висока	0,25	0,20	0,10	0,20	0,15	0,35	0,25	0,35	0,40	0,30
	- середня	0,50	0,60	0,70	0,70	0,40	0,50	0,40	0,30	0,40	0,40
- низька	0,25	0,20	0,20	0,10	0,45	0,15	0,35	0,35	0,20	0,30	
Проект "Б"	1.Розрахунковий прибуток (тис. грн.) при різних значеннях кон'юнктури інвестиційного ринку:										
	- висока	800	700	900	850	750	650	950	900	800	500
	- середня	450	300	350	400	200	300	500	400	400	450
	- низька	100	200	250	150	400	200	300	250	100	300
	2.Показники ймовірності при різних значеннях кон'юнктури інвестиційного ринку:										
	- висока	0,35	0,40	0,30	0,20	0,10	0,35	0,25	0,15	0,45	0,16
	- середня	0,50	0,20	0,40	0,60	0,10	0,30	0,50	0,70	0,10	0,34
	- низька	0,15	0,40	0,30	0,20	0,80	0,35	0,25	0,15	0,45	0,50

Задача № 2.

В інвестиційну компанію поступили для розгляду бізнес-плани двох альтернативних проектів. Дані, що характеризують ці проекти, наведені у таблиці. Необхідно розрахувати теперішню вартість грошових потоків та оцінити ефективність інвестиційних проектів за показником чистого наведеного прибутку.

Показники	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Інвестиційний проект „А”									
1. Обсяг інвестованих коштів, дол. США	8000	7000	6000	5000	9000	4000	3000	2000	1000	5000
2. Період експлуатації інвестиційного проекту, років	2	3	4	2	6	4	3	2	3	4
3. Сума грошового потоку разом, дол. США, у т. ч.	12000	21000	24000	12000	22000	16000	9000	10000	16000	14000
1-й рік	8000	7000	6000	6000	4000	4000	3000	5000	4000	3000
2-й рік	4000	7000	6000	6000	5000	4000	3000	5000	6000	4000
3-й рік	-	7000	6000	-	6000	4000	3000	-	6000	3000
4-й рік	-	-	6000	-	2000	4000	-	-	-	4000
5-й рік	-	-	-	-	3000	-	-	-	-	-
6-й рік	-	-	-	-	2000	-	-	-	-	-
4. Ставка відсотка для дисконтування сум грошового потоку, %	10	12	11	14	16	10	14	10	12	15
	Інвестиційний проект „Б”									
1. Обсяг інвестованих коштів, дол. США	7600	6500	5400	4500	8200	3600	2500	4000	2200	6100
2. Період експлуатації інвестиційного проекту, років	1	2	3	1	5	3	2	1	2	3

3. Сума грошового потоку разом, дол. США,	7600	18000	22000	4500	20000	12000	6000	4000	5400	19000
у т. ч.										
1-й рік	7600	8000	4000	4500	4000	5000	3000	4000	2500	8000
2-й рік	-	10000	8000	-	4000	4000	3000	-	2900	9000
3-й рік	-	-	10000	-	4000	3000	-	-	-	2000
4-й рік	-	-	-	-	4000	-	-	-	-	-
5-й рік	-	-	-	-	4000	-	-	-	-	-
4. Ставка відсотка для дисконтування сум грошового потоку, %	9	11	10	12	14	9	12	9	11	14

Задача № 3.

В інвестиційну компанію поступили для розгляду бізнес-плани двох альтернативних проектів. Дані, що характеризують ці проекти, наведені у таблиці. Необхідно розрахувати теперішню вартість грошових потоків та оцінити ефективність інвестиційних проектів за показником індексу прибутковості.

Показники	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Інвестиційний проект „А”									
1. Обсяг інвестованих коштів, дол. США	9000	8000	7000	4000	8000	3000	2000	3000	2000	4000
2. Період експлуатації інвестиційного проекту, років	3	4	5	3	5	5	4	3	4	6
3. Сума грошового потоку разом, дол. США,										
у т. ч.										
1-й рік	4000	8000	6000	2000	4000	4000	2000	2000	4000	2000
2-й рік	4000	6000	7000	4000	5000	4000	3000	4000	4000	3000
3-й рік	4000	5000	8000	6000	6000	4000	2000	6000	4000	4000

4-й рік	-	9000	6000	-	4000	4000	2000	-	4000	5000
5-й рік	-	-	7000	-	3000	4000	-	-	-	5000
6-й рік	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3000
4. Ставка відсотка для дисконтування сум грошового потоку, %	11	12	13	11	13	13	12	11	12	14
	Інвестиційний проект „Б”									
1. Обсяг інвестованих коштів, дол. США	8600	7500	6400	5500	9200	4600	3500	5000	3200	7200
2. Період експлуатації інвестиційного проекту, років	2	3	1	2	4	5	3	2	3	4
3. Сума грошового потоку разом, дол. США, у т. ч.	12600	18000	12000	9500	20000	22000	9000	7000	6400	29000
1-й рік	6600	6000	12000	3500	5000	3000	3000	3000	1500	9000
2-й рік	6000	6000	-	6000	5000	4000	3000	4000	2900	10000
3-й рік	-	6000	-	-	5000	5000	3000	-	2000	4000
4-й рік	-	-	-	-	5000	4000	-	-	-	6000
5-й рік	-	-	-	-	-	6000	-	-	-	-
4. Ставка відсотка для дисконтування сум грошового потоку, %	8	9	7	8	10	11	9	8	9	10

Задача № 4.

Газотранспортна компанія уклала контракт з підприємством Х на постачання певної кількості газу протягом 10 років. Компанія, проаналізувавши свої можливості, дійшла висновку, що без реконструкції газопроводу вона не зможе виконати контрактні обов'язки у повному обсязі.

Аналітику компанії доручено розглянути два варіанти реконструкції газопроводу. Жодний з них не вплине на щорічну пропускну можливість газопроводу, яка становить 1000 м³. Доход, що одержує компанія від

експлуатації газопроводу, у перший рік становить 90 грн. за кожен тис. куб. м. Ця сума буде щорічно збільшуватись на 3 %.

Обидва проекти мають середню міру ризику. Норма дисконту, що прийнята у компанії для таких проектів, дорівнює 15 %. Всі витрати відносяться на кінець року.

Перший варіант технічно достатньо добре вивчений і характеризується наступними показниками:

1. Техніко-економічні дослідження вже проведені протягом попереднього року і склали 30 тис. грн.
2. Витрати на реконструкцію:

тис. грн.

1 рік	2 рік	3 рік
80	100	120

3. Експлуатаційні витрати збільшуються щорічно на 10 % і становлять:

тис. грн.

1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік	6 рік	7 рік	8 рік	9 рік	10 рік
20	22	24,2	26,62	29,282	32,21	35,432	38,968	42,872	47,158

Другий варіант технічно можливо також здійснити, але він потребує додаткового опрацювання. Він характеризується наступними показниками:

1. Техніко-економічні дослідження.
Частину робіт на суму 4 тис. грн. проведено протягом попереднього року.
Частину робіт на суму 1 тис. грн. необхідно виконати протягом цього року.
2. Витрати на реконструкцію:

тис. грн.

1 рік	2 рік	3 рік	4 рік
70	80	90	60

3. Експлуатаційні витрати збільшуються щорічно на 10 % і становлять:

млн. грн.

1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік	6 рік	7 рік	8 рік	9 рік	10 рік
20	22	24,2	26,62	29,282	32,21	35,432	38,968	42,872	47,158

Завдання:

1. Визначити витрати, які необхідно врахувати при здійсненні порівняльного аналізу.
2. Привести ці витрати до сьогоденного часу.
3. Визначити основні показники ефективності варіантів реконструкції.
4. Для кожного варіанта побудувати графік інтегральних доходів на кожний рік реалізації проекту. Зробити висновки про доцільність реалізації того чи іншого варіанту та обґрунтувати відповідь.

Задача № 5.

Продукція кондитерської фабрики користується великим попитом. Це дає можливість керівництву розглянути проект збільшення виробничої потужності фабрики за рахунок випуску нової продукції.

Якщо буде прийняте рішення про розширення виробництва, то випуск продукції можливо розпочати вже через один місяць (у розрахунках цю затримку можна не враховувати).

Реалізація такого проекту потребує:

1. Додаткових інвестицій на:
 - придбання додаткової лінії, вартість якої складе 200 тис. грн.;
 - збільшення обігового капіталу на 40 тис. грн.
2. Збільшення експлуатаційних витрат:
 - залучення на роботу додаткового персоналу з обслуговування нової лінії. Витрати на оплату праці робітників у перший рік складуть 80 тис. грн. і будуть збільшуватись на 4 тис. грн. щорічно.
 - придбання сировини для виробництва додаткової кількості кондитерських виробів, вартість якого у перший рік складе 100 тис. грн. і буде збільшуватись на 10 тис. грн. щорічно.
 - Інші додаткові щорічні витрати складуть 4 тис. грн.

Обсяг реалізації нової продукції складе на перший рік – 30000, на другий рік – 32000 на третій рік – 34000, на четвертий рік – 33000 і на п'ятий рік – 30000 виробів.

Ціна реалізації продукції складе на перший рік 10 грн./од. і буде щорічно збільшуватись на 1 грн.

Тривалість життєвого циклу проекту визначається терміном експлуатації обладнання і складає 5 років. Амортизація здійснюється рівними частинами протягом терміну дії обладнання. Через 5 років ринкова вартість обладнання складе 10 % від початкової вартості. Витрати на ліквідацію складуть 5 % від ринкової вартості обладнання через 5 років.

Для придбання обладнання необхідно взяти довгостроковий кредит, що відповідає вартості обладнання, під 25 % річних терміном на 5 років. Повернення основної суми – рівними долями, починаючи з другого року (здійснюється у кінці року).

Місце під нову лінію фабрики мається (її ціна, з метою спрощення задачі, у розрахунок не приймається), усі останні витрати будуть оплачені з власних коштів фабрики.

Норма доходу на капітал для подібних проектів складає 20 %. З метою спрощення розрахунків приймається, що всі платежі здійснюються у кінці відповідного року.

Ставка податку на прибуток приймається у розмірі 30 %.

Використовуючи знання про розрахунки комерційної (фінансової) ефективності проекту, визначити:

1. Ефект від інвестиційної, операційної та фінансової діяльності.
2. Потік реальних грошових надходжень.

3. Сальдо реальних грошей.
4. Чисту ліквідаційну вартість обладнання.
5. Сальдо накопичених реальних грошей.
6. Основні показники ефективності проекту:
 - чистий дисконтований дохід;
 - внутрішню норму доходності;
 - індекс доходності.
7. Як Ви вважаєте, чи потрібно цей проект реалізувати?

Задача № 6.

Відповідна система водопостачання міста X має потужність 40 млн. м³/рік. У той же час попит на воду постійно збільшується (див. табл.).

Рік	Щорічне споживання, млн. м ³
1	20
2	30
3	40
4	50
5	60
6	70
7 - 15	80

Рівень її споживання у теперішній час складає 20 млн. м³ і прогнозується його поступове зростання протягом 7 років. Потім попит поступово стабілізується. Через 15 років термін дії системи водопостачання закінчиться і необхідна буде її реконструкція. З метою спрощення припустимо, що вся вироблена вода споживається.

У зв'язку з ситуацією, що склалася муніципалітет змушений розглянути проект розширення системи міського водопостачання. Проект додасть 40 млн. м³ щорічної потужності. Після ознайомлення з фінансовими характеристиками проекту необхідно відповісти на запитання: „Чи буде цей проект збитковим для міського бюджету?”

Під час розглядання подібних проектів застосовується норма дисконтування, яка дорівнює 10 %. Припустимо, що всі надходження та витрати коштів здійснюються у кінці відповідного року.

Інвестиційні витрати за проектом наведені у таблиці.

тис. грн.

№ п/п	Найменування показника	Роки		
		1	2	3
1.	Вартість землі	1		
2.	Будівлі і споруди	2	12	
3.	Обладнання		5	10
4.	Приріст обігового капіталу	0,4	0,4	
	Разом:	3,4	17,4	10

Модернізація системи водопостачання потребує витрат (у кінці третього року) на підвищення кваліфікації робітників у розмірі 600 тис. грн.

Разом з інвестиційними витратами проект включає експлуатаційні витрати, що наведені у таблиці.

Роки	Найменування витрат, тис. грн.					
	Матеріальні витрати	Видатки на оплату праці	Обслуговування та ремонт	Накладні видатки	Витрати на збут продукції	Разом
4-15	0,6	1,2	0,4	0,33	0,254	2,784

Муніципальний бюджет одержить вигоди за рахунок:

1. Платні за використання системи міського водопостачання (платня становить 1,89 грн. за м³).
2. Додаткової (понад суми, вказаної у п. 1) платні від підприємств за використання води у розмірі 0,63 грн. за м³. Частка підприємств займає 30 % всього обсягу води, що споживає місто.
3. Додаткових податкових зборів у зв'язку з розвитком міського господарства: 100 тис. грн. на четвертий рік, 200 тис. грн. на 5-й рік, 300 тис. грн. на 6-й рік та 400 тис. грн. починаючи з 7-го року.

З метою спрощення прийнято, що модернізація системи водопостачання не вплине на інші складові доходів і видатків бюджету.

Необхідно визначити:

1. Бюджетний ефект для кожного року реалізації проекту та побудувати графік надходження (витрат) коштів з бюджету.
2. Інтегральний бюджетний ефект.

Задача № 7.

Розглянемо проект будівництва багатоквартирного будинку з наступним продажем квартир на ринку житла.

З метою спрощення припустимо, що у реалізації цього проекту задіяні два учасника:

1. Компанія, що має земельну ділянку та права на будівництво на цій ділянці.
2. Будівельна компанія, що розглядає можливість укладання контракту з компанією на будівництво.

Умови контракту передбачають, що компанія надасть земельну ділянку, всю необхідну проектну документацію, а також буде нести всі витрати, що пов'язані з оформленням необхідних документів. Крім того, компанія відповідає за організацію та проведення реклами. Будівельна компанія приймає на себе всі витрати, пов'язані з будівництвом житлового будинку.

Доходи від продажів квартир розподілені наступним чином:

- 20% квартир безкоштовно передається муніципалітету міста;

- 40% одержує кожний учасник проекту.

Інформація, що необхідна для розрахунку стійкості проекту наведена у таблиці.

Показники	„Базовий” варіант	Найбільш „небезпечний” варіант
Загальна площа квартир	1000 м ²	1000 м ²
Ринкова вартість 1 м ²	2,4 тис. грн.	2 тис. грн.
Оцінна вартість земельної ділянки	400 тис. грн.	400 тис. грн.
Організаційні витрати компанії	20 тис. грн.	30 тис. грн.
Реклама	40 тис. грн.	60 тис. грн.
Проектна документація	100 тис. грн.	140 тис. грн.
Вартість будівництва 1 м ²	600 грн.	900 грн.

Визначити стійкість проекту.

Задача № 8.

Необхідно порівняти стійкість двох варіантів проекту з виробництва автомобілів компанією Х. Для цього необхідно визначити точку беззбитковості для кожного варіанта.

Як для варіанту А, так і для варіанту Б ціна одного автомобілю становить 20 тис. грн.

Витрати виробництва за варіантами наведені у таблиці.

тис. грн.

Види витрат	Постійні витрати		Змінні витрати на одиницю продукції	
	Варіант А	Варіант Б	Варіант А	Варіант Б
Сировина, основні матеріали			4	5
Інші матеріали			2	1,6
Заробітна платня робітників			6	5
Комунальні витрати			1,4	1
Енергія на технологічні цілі			1	0,8
Обслуговування та ремонт	1000	2000	2	1,6
Заводські накладні витрати	2000	5000		
Адміністративні витрати	4000	9000		
Витрати на збут	2000	4000		
Разом:	9000	20000	16,4	15

Задача № 9.

Промислове підприємство може за умов повного завантаження своєї потужності виробити за один місяць 40 тис. шт. одного певного продукту. Ціна реалізації виробленого продукту становить 9 грн. Про витрати маються наступні дані (в тис. грн.).

Кількість, шт. (К)	Сукупні постійні витрати (ЗС.)	Сукупні змінні витрати ($C_v \times K$)	Сукупні витрати (Р)	Сукупні витрати на одну шт. (P_{vd})	Сукупний дохід (Д)	Прибуток „+” / збиток „-”
0	100	0				
5000	100	20				
10000	100	40				
15000	100	60				
20000	100	80				
25000	100	100				
30000	100					
35000	100					
40000	100					

А. заповніть таблицю та визначте, коли прибуток буде дорівнювати „0”. Яка кількість штук відповідає точці беззбитковості?

б) розрахуйте, чому дорівнюють змінні витрати на одиницю продукції;

в) зробіть графічне зображення точки беззбитковості;

г) представте графічно сукупні витрати на 1 штуку, змінні витрати на 1 штуку і дохід від однієї штуки;

д) розрахуйте:

- скільки штук буде вироблено за умови завантаження 75%;
- який прибуток і який процент він складає до сукупних доходів (виручки з обігу) за умови завантаження 75%;

е) визначте за формулою точку беззбитковості, коли ціна продажу виробів буде знижена з 9 грн. до 8 грн.

Задача № 10.

У АТ маєтся 2 млн. грн. власних інвестиційних коштів і не має можливості у поточному році залучити додаткові кошти з держбюджету або у вигляді кредитів банків. Вартість капіталу (що визначається у цьому випадку мінімально можливою доходністю використання цих коштів у зовні) дорівнює 10%.

Задача полягає у тому, щоб використати 2 млн. грн. інвестиційних коштів, що має компанія з максимальною вигодою на кінець періоду інвестування. При цьому у АТ є два інвестиційних проекти, що характеризуються наступними параметрами (нагадаємо, що I_0 – це початкові витрати інвестиційних ресурсів, а CF_t – грошові надходження у кінці року t):

млн. грн.

	I_0	CF_1	CF_2	CF_3
Проект А	1,4	0,6	0,4	1
Проект Б	1	0,8	0,4	0,2

Як видно, сумарна вартість обох проектів перевищує фінансові можливості АТ на 400 тис. грн., і треба вибрати лише один з проектів – А або Б. При цьому треба виходити з того, що залишок інвестиційних коштів буде вкладений фірмою не менш вигідно – з доходністю не нижчою 10%. Визначити вигоди фірми від інвестицій, а також який з проектів є переважним.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Ризик неплатежу за поставлений товар - це:

- A. комерційний;
- B. фінансовий;
- C. комісійний;
- D. немає вірної відповіді.

2. Який фондовий інструмент можна визначити як довготермінове боргове зобов'язання виплати держальнику фіксовану суму капіталу в певний момент часу у майбутньому та сплачувати відсоток щоквартально?

- A. облігація;
- B. акція;
- C. опціон;
- D. всі відповіді вірні.

3. Хто може випускати акції?

- A. уряд;
- B. місцеві органи;
- C. корпорація;
- D. всі відповіді вірні.

4. Виберіть види акцій:

- A. які вільно обираються та які мають обмежений оберт;
- B. звичайні та привілейовані;
- C. відсоткові та безвідсоткові;
- D. всі відповіді вірні.

5. Власник акцій має право на:

- A. частину прибутку акціонерного товариства (АТ);
- B. управління АТ;
- C. частину власності АТ;
- D. всі відповіді вірні.

6. Який вид вартості акцій можна визначити як вартість акцій, що відображається у проспекті емісії?

- A. нормальна;
- B. об'явлена;
- C. бухгалтерська;
- D. ринкова.

7. Який вид вартості акцій можна визначити як вартість акцій, що відображається на бланку цінного паперу?

- A. нормальна;
- B. об'явлена;

- C. бухгалтерська;
- D. ринкова.

8. Який вид вартості акції можна визначити як вартість акції, що відображає величину капіталу, що належить акціонерам?

- A. нормальна;
- B. об'явлена;
- C. бухгалтерська;
- D. ринкова.

9. Який вид вартості акції можна визначити як вартість акції, що відображає ціну, за яку вона може купуватися та продаватися?

- A. нормальна;
- B. об'явлена;
- C. бухгалтерська;
- D. ринкова.

10. Хто може бути довіреним представником держальника облигацій?

- A. емітент;
- B. комерційний банк;
- C. довірча компанія;
- D. всі відповіді вірні.

11. Держальник опціону покупця грає на:

- A. підвищення цін;
- B. зниження цін;
- C. вірні відповіді A, B;
- D. немає вірної відповіді.

12. Збитки держальника опціону:

- A. можуть бути скільки завгодно великі;
- B. обмежуються втратою премії;
- C. можуть бути скільки завгодно малі;
- D. виключені.

13. Збитки надписувача опціону:

- A. можуть бути скільки завгодно великі;
- B. обмежуються втратою премії;
- C. можуть бути скільки завгодно малі;
- D. виключені.

14. Як правило, джерелом фінансування інвестиційних проектів можуть бути:

- A. чистий прибуток підприємства;
- B. амортизаційні відрахування;
- C. доходи від реінвестування;

D. кредити банку.

15. Майбутня вартість теперішніх грошей буде більшою у випадку її обчислення методом:

- A. середньої арифметичної;
- B. простого відсотку;
- C. екстраполяції;
- D. складного відсотку.

16. Як правило, основною метою короткострокових інвестицій є:

- A. збереження коштів;
- B. отримання капітального доходу;
- C. отримання високого поточного доходу;
- D. отримання поточного доходу.

17. Як правило, коефіцієнт конкурентоспроможності визначається за наведеними нижче параметрами:

- A. нормативними;
- B. економічними;
- C. екологічними;
- D. технічними.

18. Загальна сума щодо погашення кредиту в розмірі 500 000 грн., який підприємство зобов'язується повернути через п'ять років з виплатою 12% річних, обчислюється:

- A. $500\,000(1+0,12)^1 + 500\,000(1+0,12)^2 + 500\,000(1+0,12)^3 + 500\,000(1+0,12)^4 + 500\,000(1+0,12)^5$;
- B. $500\,000(1+0,12)^5$;
- B) $100\,000(1+0,12)^1 + 100\,000(1+0,12)^2 + 100\,000(1+0,12)^3 + 100\,000(1+0,12)^4 + 100\,000(1+0,12)^5$;
- C. $100\,000(1+0,12)^5$;
- D. $500\,000(1+0,12)^5 - 500\,000$.

19. Розрізняють декілька видів ціни акцій:

- A. номінальна;
- B. викупна;
- C. емісійна;
- D. курсова.

20. Найточнішим методом оцінки та вибору інвестиційних проектів вважається метод, що базується на дисконтуванні, а саме:

- A. індекс рентабельності інвестицій;
- B. термін окупності;
- C. внутрішня норма дохідності;
- D. чистий приведений дохід.

21. У розрахунку чистого приведеного доходу дисконтна ставка показує:

- A. на скільки поточна вартість більша за майбутню;
- B. у скільки разів майбутня вартість перевищує поточну;
- C. приведену вартість одиниці майбутніх грошей;
- D. темп зниження вартості суми грошей, що повертається.

22. Довготермінова форма оренди обладнання, що використовується водночас як один із позикових джерел формування інвестиційних ресурсів називається:

- A. лізинг;
- B. хайринг;
- C. рейтинг;
- D. ануїтет.

23. Які з нижченаведених джерел формування інвестиційних ресурсів компанії належать до внутрішніх:

- A. кредити постачальників;
- B. амортизаційні відрахування;
- C. акції компанії і облігації;
- D. позичка банку.

24. Для приведення майбутньої вартості коштів до їхньої вартості в поточному періоді використовується засіб, що отримав назву:

- A. капіталізація;
- B. Дюпонівська система фінансового аналізу;
- C. дисконтування;
- D. диверсифікація.

25. Інвестиції - це:

- A. вкладення коштів у відтворення основних засобів;
- B. усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності;
- C. різноманітні фінансові інструменти;
- D. пайові внески кредиторів в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності.

26. Одна з форм інвестування, здійснювана з метою втілення досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу, - це:

- A. прискорена амортизація;
- B. дисконтування;
- C. інноваційне інвестування;
- D. лізинг.

27. Переміщення капіталу з одних активів в інші, ефективніші, називається:

- A. реінвестуванням;
- B. реноваціями;

- C. субвенціями;
- D. самофінансуванням.

28. Первісна сума капіталу компанії, що формується для початку здійснення комерційної та інвестиційної діяльності, - це:

- A. емісія;
- B. бюджет;
- C. статутний фонд;
- D. кредит.

29. Хеджування - це:

- A. засіб платежу, який найчастіше вживається у практиці розрахунків;
- B. операція з метою витягу прибутку від різниці між цінами контракту в день його укладання і день виконання;
- C. самозахист від збитків;
- D. угода з реальним товаром.

30. Рентабельність інвестицій визначається відношенням:

- A. виручки від реалізації до акціонерного капіталу;
- B. суми дисконтованих чистих грошових потоків до приведеної вартості здійснених інвестицій;
- C. відношенням суми витрат виробництва до чистого прибутку;
- D. суми активів до пасивів компанії.

ТЕМАТИКА ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

1. Первинний і вторинний ринки цінних паперів.
2. Дисконтування і ризик.
3. Метод капіталізації прибутку.
4. Інфляція. Її оцінка і вимір.
5. Сутність сучасної портфельної теорії.
6. Ефективність інвестиційного портфеля.
7. Модель Марковиця.
8. Основні положення теорії корпоративних фінансів.
9. Сутність теорії Модільяні-Міллера.
10. Асиметричність інформації, корпоративне управління і вартість фірми.
11. Оцінка інвестиційних якостей облігацій.
12. Оцінка інвестиційних якостей акцій.
13. Фінансові ф'ючерси.
14. Опціони.
15. Інвестиційний процес і інвестиційна стратегія.
16. Пасивний підхід в управлінні інвестиціями.
17. Активне управління портфелем.
18. Характеристика інвестиційних якостей окремих інструментів фондового ринку.
19. Моделі оцінки ефективності окремих інструментів фондового ринку.
20. Принципи і послідовність формування інвестиційного портфеля.
21. Особливості формування та оцінки портфеля реальних інвестиційних проектів.
22. Особливості формування та оцінки портфеля цінних паперів.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Поняття інвестицій. Їх класифікація. Реальні та фінансові інвестиції.
2. Основні положення теорії запозичених коштів.
3. Інвестиційний попит (Крива граничної ефективності інвестицій).
4. Пропозиція запозичених коштів. Основні положення теорії міжчасового вибору (Крива міжчасового бюджетного обмеження, криві байдужності між поточним та майбутнім споживанням).
5. Міжнародні взаємозв'язки: мобільність капіталу, валютні курси і відсоткові ставки.
6. Поняття і сутність цінних паперів.
7. Структура фінансових ринків.
8. Інструменти позики.
9. Гібридні інструменти.
10. Похідні цінні папери.
11. Фінансові посередники. Їх види, функції.
12. Первинний і вторинний ринки цінних паперів.
13. Суперечності розвитку фінансових ринків в Україні.
14. Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні.
15. Основні положення теорії вибору рішень в умовах ризику.
16. Основні положення теорії очікуваної корисності.
17. Оцінка фінансових інструментів: вартість і час.
18. Інформаційна ефективність.
19. Страхування інфляційного ризику.
20. Критерії оцінки ефективності інвестицій.
21. Дисконтування і ризик.
22. Метод капіталізації прибутку.
23. Інфляція. Її оцінка і вимір.
24. Структура відсоткових ставок у часі: теорія очікуваної корисності.
25. Структура відсоткових ставок у часі: теорія переваги ліквідності.
26. Структура відсоткових ставок у часі: теорія сегментації ринків.
27. Сутність сучасної портфельної теорії.
28. Ефективність інвестиційного портфеля.
29. Модель Марковиця.
30. Основні положення теорії корпоративних фінансів.
31. Сутність теорії Модільяні-Міллера.
32. Асиметричність інформації, корпоративне управління і вартість фірми.
33. Оцінка інвестиційних якостей облігацій.
34. Оцінка інвестиційних якостей акцій.
35. Фінансові ф'ючерси.
36. Опціони.
37. Інвестиційний процес і інвестиційна стратегія.
38. Пасивний підхід в управлінні інвестиціями.
39. Активне управління портфелем.
40. Характеристика інвестиційного ринку і принципи його вивчення.

41. Оцінка і прогнозування макроекономічних показників розвитку інвестиційного ринку.
42. Оцінка і прогнозування інвестиційної привабливості галузей економіки.
43. Оцінка і прогнозування інвестиційної привабливості регіонів.
44. Оцінка і прогнозування інвестиційної привабливості окремих компаній і фірм.
45. Принципи розробки інвестиційної стратегії.
46. Розробка стратегічних напрямків інвестиційної діяльності.
47. Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів.
48. Розробка бізнес-планів інвестиційних проектів.
49. Структура та зміст бізнес-плану інвестиційного проекту.
50. Показники оцінки ефективності інвестиційних проектів.
51. Методи оцінки ефективності реальних інвестицій.
52. Характеристика інвестиційних якостей окремих інструментів фондового ринку.
53. Моделі оцінки ефективності окремих інструментів фондового ринку.
54. Принципи і послідовність формування інвестиційного портфеля.
55. Особливості формування та оцінки портфеля реальних інвестиційних проектів.
56. Особливості формування та оцінки портфеля цінних паперів.
57. Розробка календарного плану реалізації інвестиційного проекту.
58. Розробка бюджету реалізації інвестиційного проекту.
59. Побудова системи моніторингу реалізації інвестиційних програм.
60. Критерії «виходу» з інвестиційних проектів та продажу фондових інструментів інвестиційного портфеля.

Методичне видання

Коваленко Наталія Миколаївна

**Методичні вказівки до вивчення курсу
«Інвестиційний менеджмент»**

Рецензент

А.С. Чкан

Коректор

Н.М. Коваленко

Відповідальний
за випуск

Д.Т. Бікулов